

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Stephani Thevpoli Bened. F. Patric. Veneti,
Academicarum Contemplationum Lib. X**

Piccolomini, Francesco

[Basel], 1590

VD16 ZV 12463

Aristotelis sente[n]tia, eiusque cum Platonica collatio. Cap. 10.

urn:nbn:de:hbz:466:1-12918

mo, & est ille, qui in corporibus recipitur. Animæ conuenit primus motus, & primū tempus: corporibus verò conuenit tempus secundum, & motus secundus. Secundus motus, secundumque tempus, quo ad eorum vniuersitatem, conueniunt cælo; quo verò ad partes, conueniunt rebus mortalibus. Primum tempus, primusque motus, propriè conueniunt animæ rationali; cæteris inferioribus animæ gradibus solūm cōuenit portio, & umbra primi temporis; vt etiam potius vmbra animæ, quàm veræ animæ dici merentur.

Aristotelis sententia, eiusque cum Platonica collatio.

CAP. X.

Aristoteles, quia mentem à Deo nō secernit; ideo Deo conuenire æternitatem, & esse æternitatem affirmat: in quo cum Theologis conuenit, & dissentit à Platone. Insuper æternitatem ab æuo non distinxit; cōsiderauit enim æuum denotare esse semper, vt in primo cæli 100. cont. affirmauit; in quo conuenit cum Platone, dissentit à Theologis: & hoc constat præsertim ex 12. Metaphysic. cont. 39. vbi Deo asseruit conuenire æuum, & esse æuum. Ex his constat longè recedere à sententia Aristotelis, & Platonis illos, qui ex eorum opinione æternitatem supra æuum, & ab æuo distinctam ponunt: nam Aristoteles, & Plato idem significare

care eas voces existimant; Aristoteles tamen
latius sumpsit nomen æui, quàm Plato: quo-
niam Plato magis propriè accipiens æuum,
soli menti conuenire asseruit; Aristot. verò la-
tius nomen æui vsurpans, considerauit æuum
denotare esse semper. Et quoniam esse sem-
per, duobus modis intelligi potest; vel absolu-
tè, vel cum contractione; absolutè, vt Deus, &
intelligentiæ semper sunt; cum contractione,
vt mortalia dicuntur esse semper, hoc est per
vniuersum suæ vitæ cursum; vt dicimus Ale-
xádrum semper fuisse fortunatum, Socratem
semper fuisse probum: ex his sequitur, duplex
dari æuum, vnum in parte, alterum absolutè.
Æuum in parte, quod etiam ætas nūcupatur,
conuenit singulis mortalibus; vt Alexander
toto æuo, hoc est toto suæ vitæ cursu fuit for-
tunatus. Æuum absolutum est duplex; vel cū
tempore iunctum, quod cælo, & mundo con-
uenit; de quo Arist. 2. cæli cont. 17. dixit, Dei o-
pus est æternitas; vel supra tempus collocatū:
& hoc est duplex; vel cum depēdētia, & con-
uenit intelligētis sub Deo positis; vel sine de-
pendētia, & conuenit Deo. Ita hæc explican-
da sunt ex sententia Aristotelis, in quibus so-
lūm in modo loquendi differt à Platone; qua-
tenus latius accipit nomen æui, & magis cum
tempore illud permiscet, quàm faciat Plato,
qui in sola mente æuum considerauit. Insuper
etiam inter se distinguūtur; quia Plato æuum
dixit proportionē respondere Ideis, & Ideam

illud nuncupauit, cuius tempus esset imago, quo loquendi modo Aristoteles minimè utitur. Ac ut clariùs hoc pateat, aduertendum, quòd Æternitas, siue Æuum non est Idea, sed Ideis conueniens; non est aliquid ex quinque generibus, sed cunctis commune: & quamuis conueniat cunctis; attamen cum vnitate, statu & identitate maximè est cõiunctum. Insuper, quamuis æuum non sit Idea, attamen dicitur radix temporis, & cum Idea conueniens; quatenus tempus eius est imago, & ab eo fluit: de quo cecinit Boetius:

*Qui tempus ab æuo
Ire iubes, stabilisq; manens das cuncta moueri,*

De gradibus Entis.

CAP. XI.

Voniam Mens prima absolutè, & verè est ens; & cum sit verè ens, dicitur æuum; nam verè ens, & semper ens, idè est, ut inquit Plotinus: propterea si ad ens respicimus, & gradus eorum, quæ sunt, in vniuerso, numeramus; quinque præsertim, tanquã capita, adinueniemus. Nam primum est id, quod est supra ens, & initium est entis: sub quo mēs reperitur, vel participata, vel ne, quæ est ens simpliciter, ens vnum: in tertio gradu est anima, in qua ens cū non ente est complicatum; magis tamen esse, quàm non esse dicitur, adeò ut esse quoddam obscuro.